

DANIELLE STEEL

Hoop is een geschenk

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

Hoe en waarom Yo! Engel! begon

Het daklozenhulpteam dat mijn leven en dat van vele anderen diepgaand heeft veranderd, begon in een heel donkere periode in mijn leven. Mijn zoon Nick vertoonde al als heel klein kind signalen van een bipolaire stoornis. Toen hij achttien maanden was beseftte ik dat hij ‘anders’ was. Al lang daarvoor had ik gemerkt dat hij enorm snel en voorlijk was vergeleken met leeftijdgenootjes: hij liep met acht maanden en sprak hele zinnen in twee talen toen hij één jaar oud was. Op zijn vierde was ik er zeker van dat hij manisch was. Op zijn vijfde zocht ik hulp bij allerlei artsen en psychiaters die stuk voor stuk mijn bezorgdheid wegwuifden en me verzekerden dat Nick prima in orde was. En op zijn zevende werd ik heen en weer geslingerd tussen paniek en wanhoop, omdat ik er zeker van was dat hij een stoornis had. Wanhopig smeekte ik overal om hulp, maar iedere dokter die ik consulteerde verzekerde me ervan dat er niets aan de hand was. Dat heeft ervoor gezorgd dat ik veel ophab met artsen die de band van een moeder

met haar kind respecteren en beseffen dat wij als moeders onze kinderen het beste kennen. Ik wist dat mijn zoon ziek was, maar kon geen enkele medicus vinden die dat ook vond.

Toen Nick klein was, had het overgrote deel van de psychische gezondheidszorg de overtuiging dat een manische depressie – of een bipolaire stoornis zoals die tegenwoordig vaker wordt genoemd – niet kon worden gediagnosticeerd voor iemands twintigste jaar. Jonger dan dat werden er absoluut geen medicijnen voor verstrekt. De medicatie die destijds meestal werd voorgeschreven bij een manische depressie was lithium. Het werd als uitzonderlijk en bijna revolutionair beschouwd dat een uiterst gerespecteerde arts van de Universiteit van Californië, gespecialiseerd op het gebied van manische depressies, Nick al op zijn zestiende lithium voorschreef. En voor korte tijd, een paar jaar om precies te zijn, werkte het als een wondermiddel. Voor het eerst in jaren kon mijn zoon met behulp van die pilletjes een normaal leven leiden. Korte tijd later werd inderdaad gediagnosticeerd dat hij aan een bipolaire stoornis leed. Destijds was het uitermate uitzonderlijk dat die diagnose al op die leeftijd werd gesteld. Vandaag de dag wordt

er al lithium gegeven aan kinderen van vier of vijf van wie wordt vermoed dat ze bipolair zijn. Dat was volkomen ondenkbaar toen Nick van die leeftijd was.

Ik heb een heel boek over Nick geschreven, over zijn ziekte en zijn leven, zijn overwinningen en mislukkingen en onze enorme liefde voor hem, dus treed ik hier niet verder in details.*

Nick had met zijn medicijnen twee heel goede jaren en een productief en normaal leven. Maar op zijn achttiende voelde hij zich zo goed (met lithium) dat hij per se met zijn medicijnen wilde stoppen. Tot mijn verdriet en angstige bezorgdheid kwam hij direct na het stoppen terecht in een neerwaartse spiraal en deed hij binnen vijf weken zijn eerste zelfmoordpoging. Die lukte bijna. Wonder boven wonder kwam hij er levend doorheen en hij verzekerde me dat hij het niet opnieuw zou proberen. Maar tien dagen later deed hij weer een poging en werd hij opnieuw gered. Binnen drie maanden deed hij drie mislukte zelf

* *His Bright Light*, the story of Nick Traina, Danielle Steel, Dell Publishing, New York, 1998

moordpogingen. Gelukkig ging hij toen weer

aan de medicijnen, die direct aansloegen, en met de naïviteit van een liefhebbende moeder dacht ik dat we die afschuwelijke periode te boven waren. Na die drie zelfmoordpogingen leek hij gelukkiger, productiever, en beter te functioneren dan hij ooit had gedaan, totdat hij, zes maanden na zijn laatste poging, in een diepe depressie terechtkwam. Hij deed, elf maanden na de eerste, zijn laatste zelfmoordpoging – die droevig genoeg succesvol was – en zo stierf hij op zijn negentiende.

De tijd die daarop volgde was een hartverscheurende, onnoembaar trieste periode voor mij, mijn andere kinderen en alle mensen die hem hadden gekend en van hem hadden gehouden. Hoewel ik nog acht andere, stuk voor stuk fantastische, kinderen heb waarvoor ik onmetelijk dankbaar ben, liet de dood van Nick een enorme leegte achter – een leegte die nooit meer zal verdwijnen. We zullen hem eeuwig blijven missen. Die eerste maanden na zijn dood waren op zijn zachtst gezegd onbeschrijfelijk verdrietig. Zoals meestal bij iemand die rouwt, kostte het me enorm veel moeite om me door de dagen heen te slepen.

Wat alles nog moeilijker maakte, was dat mijn relatief recente huwelijk op de klippen

liep, zoals wel meer mensen overkomt in de moeilijke tijd na het overlijden van een familielid, een tijd waarin het verdriet zwaar op het leven drukt. Mijn echtgenoot en ik gingen uit elkaar en dat maakte me nog triester. Na Nicks tragische dood en mijn mislukte huwelijk kon het leven niet troostelozer zijn, en de naderende feestdagen, Kerstmis en Oud en Nieuw, maakten me nog somberder.

Jaren daarvoor had ik een waardevolle les geleerd van mijn oudste dochter, die toen nog maar vijftien was. Bij een brommerongeluk op onze oprit verwondde ze haar knie ernstig, wat uiteindelijk bleek te leiden tot een beschadiging die posttraumatische dystrofie wordt genoemd. Dat houdt in dat de zenuwen in haar knie slecht functioneerden, en dat resulteerde erin dat ze zeven jaar lang allerlei operaties en loodzware fysiotherapie moest ondergaan, op krukken moest lopen, of in een rolstoel zat. Iets wat voor ieder mens een moeilijke periode zou zijn, maar voor een jong meisje van vijftien extra zwaar. Ze sloeg zich er dapper doorheen, en om haar te helpen zich minder te focussen op haar eigen ongeluk, stelde een van haar artsen voor eens een bezoek te brengen aan mensen die het nog slechter hadden

getroffen dan zij. Dat advies nam ze ter harte en binnen een mum van tijd werkte ze als vrijwilliger in een ziekenhuis voor kinderen met kanker. Daar vond ze niet alleen iets wat haar gedachten afleidde van haar eigen ongeluk, ze vond er haar roeping en het beroep dat bij haar paste. Ze heeft er vele uren doorgebracht als vrijwilliger en raakte gesteld op het werk en de jonge patiëntjes. Vervolgens is ze jarenlang meegegaan op zomerkampen voor kinderen met kanker, en uiteindelijk is ze nu, vele examens later, therapeut en maatschappelijk werker op de oncologische afdeling van een kinderziekenhuis. Het is werk dat mijn hart zou breken, maar zij houdt van haar baan en ik heb een enorme bewondering voor haar. Dat werk is haar passie. En ik weet zeker dat dit vrijwilligerswerk haar in het begin heeft geholpen haar gedachten op iets anders te richten dan op haar knie en de constante pijn die ze had.

Tijdens die eerste dagen en maanden na de dood van mijn zoon en de beëindiging van mijn huwelijk ging ik vaak naar de kerk, in een poging betekenis te geven aan mijn leven en me staande te houden in die afschuwelijke tijd. Ik weet dat zoiets niet voor iedereen een

steun betekent, maar ik kon het zo weer volhouden tot de volgende dag. Op een donkere winteravond zat ik in de kerk te peinzen over wat mijn dochter had gedaan toen ze nog maar vijftien was: een helpende hand toesteken aan mensen die veel grotere problemen hadden dan zijzelf. Het enige wat me op dat moment op de been hield waren mijn kinderen en mijn geloof. Ik zat in het kaarslicht, geknield, mijn handen voor mijn gezicht, en dacht aan wat ik zou kunnen doen, iets wat me een doel zou geven, iets om me aan vast te houden, om de volgende dag ook weer door te komen, iets wat me de gelegenheid zou geven iemand te helpen die het veel moeilijker had dan ik. Het antwoord kwam meteen in mijn gedachten op, veel sneller dan ik verwachtte, luid en duidelijk, en het beviel me absoluut niet. Ik weet niet wat ik wel had gehoopt te horen, maar dit was het in ieder geval niet. ‘Help de daklozen’ was wat er in mijn hoofd rondzoemde en alles wat ik kon bedenken was: o, nee, dat niet! Dit was absoluut niets voor mij.

Ik bleef nog een hele tijd geknield in de kerkbank zitten en stak daarna een paar kaarsen aan in een poging te verdringen dat ik die boodschap zo luid en duidelijk in mijn hoofd

had gehoord. Een ander project kon toch ook? Iets met kinderen misschien, daar was ik goed in tenslotte. Of werk dat in ieder geval schoon en fris was. Ik ben altijd al een beetje een nerveus iemand geweest, een beetje bang van vreemd of gek lijkende personen, en angstig als dronkaards of daklozen iets van me wilden. Een wereld waarmee ik niet wilde worden geconfronteerd, die ik niet wilde zien. Ik wilde niet dat daklozen mijn geordende, keurige, schone leven zouden binnendringen, dat was iets wat ik probeerde te vermijden en totaal niet verwelkomde. Mijn huis was altijd onberispelijk en opgeruimd, mijn kinderen altijd netjes gekleed en in ieder geval schoon. Maar opeens besepte ik dat mijn leven helemaal niet meer zo op orde was, in geen enkel opzicht. Met de dood van mijn zoon en het vertrek van mijn echtgenoot was mijn leven veranderd in een puinhoop. Mijn leven, hoofd en hart waren volkomen ontregeld en van slag. De dood van Nick had me bijna te gronde gericht, en in de drie maanden daarna was ik alleen maar in staat geweest met mijn nachtkleding nog aan door het huis te dwalen, te verdrietig om me aan te kleden en mijn haar te kammen. Mijn hele leven was anders nu.

Mijn kinderen waren uitzonderlijk lief tegen mij en ook tegen elkaar in die ongelooflijk moeilijke tijd. Er hing een sfeer van solidariteit in huis en er was een vastberadenheid om er weer bovenop te komen – en dat voor kinderen die nog zo klein waren. Er waren er vijf die nog thuis woonden en tussen de negen en vijftien jaar waren op het moment dat Nick overleed. Hoewel we vóór zijn dood al een hechte band hadden, werd die daarna alleen nog maar sterker. Zijn dood bracht ons allemaal dichter bij elkaar. Ik herinner me een avond in die periode. We zaten allemaal aan de eettafel en we leken wel overlevenden van de Titanic, of van een andere ramp: allemaal stilletjes over ons bord gebogen, helemaal uit ons doen en nauwelijks in staat te praten in ons gezamenlijke verdriet. En toch klampten we ons aan elkaar vast, vastbesloten erdoorheen te komen en op een dag de draad van het leven weer op te pakken. Het was een zware opgave en een traag verlopend proces met onderweg een paar enorme obstakels.

In die sfeer van onze ontregelde levens, onze wanhoop, ons verdriet, kwam die opmerkelijke boodschap in mijn hoofd op: help de daklozen. Belachelijk... nee, nee... ik wil